

**ความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4**

พิรุพหุณัฐ คล้ายลักษณ์ *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกเพศและประสบการณ์การปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 108 คน ซึ่งได้โดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficeint) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .886 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ ความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (t-test) กรณีจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานวิเคราะห์โดยใช้ค่า One way analysis of variance

ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่าครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในด้านการจัดจัดทำแผน มากที่สุดรองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการเตรียมวางแผน และด้านที่น้อยที่สุด คือ

ด้านการติดตามประเมินผล และผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนองปรี จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่าครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนองปรี จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ และครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน พบว่ามีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ การมีส่วนร่วม การวางแผนปฏิบัติการประจำปี

บทนำ

ภายใต้รูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคของการบริหารจัดการศึกษาไทยในปัจจุบันท่ามกลางกระแส แห่งความเป็น โลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไขการปรับเปลี่ยนการแข่งขัน เพื่อสร้างข้อได้เปรียบและความมุ่งมั่นของสังคมที่ดำเนิน ไปอย่างรวดเร็ว รุนแรง และมีความหลากหลายนั้นต่างก็ส่งผลกระทบต่อวงวิชาชีพ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนบริบทและโครงสร้างการบริหารของการบริหารจัดการศึกษา ภายใต้สาระแห่งบทบัญญัติของกฎหมายการศึกษาที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542” เป็นการจัดโครงสร้างการบริหารการศึกษาโดยยึดหลักของการมีเอกภาพเชิงนโยบาย หลากหลายในการปฏิบัติ โดยเน้นระบบการกระจายอำนาจและการยึดหลักการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2544, หน้า15-18) ผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยหน้าที่ทางการบริหาร ที่สำคัญ 5 ด้าน คือ การวางแผน (planning) การจัดองค์การ (organizing) การสั่งการ (directing) การประสานงาน (co-ordinating) และการควบคุม (control) กระบวนการวางแผนมีบทบาทอย่างกว้างขวางและสำคัญยิ่งต่อการบริหารงาน แต่ในการวางแผนการศึกษาอาจเกิดปัญหาการวางแผนการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ไม่ประสบผลสำเร็จ มีนักวางแผนได้กล่าวถึงสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ผู้บริหารขาดความรู้ทางหลักวิชาเกี่ยวกับวิธีการวางแผนขาดข้อมูลในการวางแผน ครูในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการวางแผน ขาดทรัพยากร แผนที่วางไว้ไม่สอดคล้องกับนโยบายขาดการควบคุม กำกับ นิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ และเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี จึงเป็นบทบาทที่จะส่งเสริมให้การ
บริหารงานในการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีกระบวนการที่จะทำให้
ครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนเห็นประโยชน์ และความสำคัญของการวางแผน รวมทั้งมี
การพัฒนาความรู้ทักษะด้านการวางแผนอย่างเพียงพอ เพื่อร่วมมือกันวางแผนพัฒนาการศึกษาของ
โรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (รัตนา กาญจนพันธ์, 2554, หน้า 86)

จากปัญหาและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนดังกล่าว นักวางแผน
นักวิชาการ ได้แสดงทัศนะที่เป็นประโยชน์ไว้อย่างมากมาย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการศึกษา
ความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาญจนบุรี เขต 4 อันจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและเป็นแนวทางของผู้บริหารได้นำไปใช้ใน
การบริหารจัดการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผน
ปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามเพศและประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ เพศและประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงาน และตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการ
ประจำปีในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเตรียมการ ด้าน
วางแผน ด้านปฏิบัติตามแผน และด้านติดตามประเมินผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา อำเภอนองปรีอ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาญจนบุรี เขต 4 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 150 คน และตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสุ่ม
กลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เกรจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan,
1990, pp. 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple
random sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) คือ เพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านเตรียมการ ด้านวางแผน ด้านปฏิบัติตามแผน และด้านติดตามประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส
2. วิเคราะห์สถานภาพบุคคล ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อ รายด้านและภาพรวม
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามเพศ โดยใช้ค่าที่ (t test) แบบ Independent
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการ

ปฏิบัติงาน โดยการทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็น รายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 108 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี

2. ความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการจัดทำแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปี ในด้านการเตรียมวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อวางแผนจัดทำแผนปฏิบัติการ ฯ ภายในหน่วยงานที่สังกัด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมของท่านในการสรรหา คัดเลือก แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา

4. ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปี ในด้านการจัดทำแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการนำเสนอ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนิน โครงการที่สนับสนุนกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ฯ ที่ประสบความสำเร็จ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประจำปีของส่วนงาน

5. ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปี ในด้านการดำเนินงานตามแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่วนงานกำหนดตามแผนปฏิบัติการ ฯ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา

6. ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปี ในด้านการติดตามประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายใน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการบันทึกรายละเอียดของผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ฯ เป็นระยะ

7. ผลการเปรียบเทียบครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

8. ผลการเปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่า ประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในด้านการจัดทำแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการวางแผนการทำงานที่

เป็นระบบ มีการมอบหมายครู บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในกระบวนการจัดทำแผนการปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ พวงรัตน์ เกษรแพทย์ (2543, หน้า 83) ที่กล่าวว่า การจัดทำแผนโรงเรียนเป็นการดำเนินการวางแผน หรือจัดทำแผนตามขั้นตอนประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย มาตรการ แผนงาน งานโครงการที่จะดำเนินการที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ เปี่ยมบริบูรณ์ (2536) ได้ทำการวิจัยสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนบริหารโรงเรียนในเครื่องมือลักษณะเช่นค่าเบรียลแห่งประเทศไทย พบว่า ทุกโรงเรียนมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และเป็นไปตามกระบวนการวางแผนบริหารโรงเรียน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผน ขั้นดำเนินงานตามแผน และขั้นติดตามประเมินผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ อันทรินทร์ (2546) เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนประถมศึกษาในภาพรวม 4 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ขั้นการเตรียมการ ขั้นการวางแผน ขั้นการดำเนินงานตามแผน และขั้นติดตามประเมินผล และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านติดตามประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็น เพราะครูขาดการติดตามประเมินผลความสำเร็จ และไม่มีเครื่องมือประเมินผลให้ครอบคลุมรายละเอียดโครงการที่จะประเมิน ซึ่งพบปัญหาขั้นติดตามประเมินผลสำเร็จ คือ ขาดการติดตามผลงาน ไม่มีการประเมินผลงานหลังจากการปฏิบัติงานเสร็จสิ้นแล้ว และมีแนวทางแก้ไข คือ แต่งตั้งคณะทำงานในการประเมินผล นอกจากนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารและครูไม่เินเทศอย่างจริงจัง เนื่องจากมีภาระงานหลายด้านทำให้ขาดการเินเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของทิพาดี เมฆสุวรรณ และคนอื่น ๆ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษายุทธศาสตร์การปฏิรูประบบราชการ พบว่า ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานยังขาดประสิทธิภาพ โดยยังไม่ได้กำหนดตัวชี้ที่เน้นผลงานที่ชัดเจน อาจเกิดจากผู้บริหารและครูไม่ค่อยได้ประเมินผลตามความเป็นจริง นอกจากนี้ยังไม่มีเครื่องมือประเมินผลให้ครอบคลุมรายละเอียดโครงการที่จะประเมิน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

1.1 ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปี ในด้านการเตรียมวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อวางแผนจัดทำแผนปฏิบัติการ ฯ ภายในหน่วยงานที่สังกัด อาจเป็นเพราะการประชุมระดมความคิดเห็น เป็นวิธีการที่เปิดโอกาส ให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีเวทีพูดคุยแลกเปลี่ยน ความรู้ประสบการณ์

นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ ถึงสภาพปัญหา ความต้องการข้อจำกัด และ ศักยภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 81) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึง กำหนดให้ครูในโรงเรียนร่วมกันดำเนินการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาศ ถนอมบุตร (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีการดำเนินงานจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมใน การวางแผนการปฏิบัติการประจำปี ในด้านการจัดทำแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินโครงการที่สนับสนุนกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ฯ ที่ประสบความสำเร็จ อาจ เป็นเพราะครูทุกคนในโรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียนจึงมีส่วน ร่วมที่จะแสดงความคิดเห็นและคัดเลือกโครงการที่ประสบผลสำเร็จ อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงาน ที่มีประสิทธิภาพและเต็มความสามารถของครูทุกคนที่ทำให้โครงการหรือกิจกรรมตามนั้นประสบ ความสำเร็จ จะเห็นได้ว่าการวางแผนจะดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ โดยคณะครูมี บทบาทมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ จูรีพันธ์ ฮามอำไพ (2544) ได้กล่าวถึง ขั้นตอน การวางแผนไว้ว่า จะต้องมีการประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนและจัดทำแผน โดยจัดตั้งคณะทำงาน หรือมอบหมายให้ผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการ การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลจำเป็นเพื่อหาปัญหาและ ความสำคัญของปัญหาเพื่อจัดลำดับในส่วนของการทำงานปฏิบัติปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน เป็นวิธีการควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน จะทำให้เกิดความเที่ยงตรง ความสอดคล้อง กับระยะเวลา ตัวบุคลากรที่รับผิดชอบงานเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานในแต่ละงานหรือโครงการมี ความชัดเจน

1.3 ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมใน การวางแผนการปฏิบัติการประจำปี ในด้านการดำเนินงานตามแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมที่ส่วนงานกำหนดตามแผนปฏิบัติการ ฯ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการเตรียม

บุคลากรก่อนการปฏิบัติงานโดยการประชุมชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจและมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตามโครงการ ขณะปฏิบัติงานเมื่อพบปัญหาและอุปสรรคก็ได้รับการนิเทศ ให้คำแนะนำจากผู้รับผิดชอบโครงการ หรือผู้บริหาร เพื่อส่งผลให้งานนั้นสำเร็จตามเป้าหมายหรือความคาดหวังที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ คำทรัพย์ (2538, อ้างถึงใน ขงยุทธ แดงหอม, 2546, หน้า 94) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติ ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานไปตามบทบาทและหน้าที่ที่กำหนดและปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการ ได้อย่างครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง มณีมนโนรมย์ (2550) ได้ศึกษาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนทองทิพย์วิทยา ด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและศึกษาผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2548 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามแผนด้านการดำเนินงานตามโครงการเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1.4 ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปี ในด้านการติดตามประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพภายใน อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีบทบาทสำคัญและจำเป็นต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพขึ้นในสถานศึกษาของตนเอง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและเกิดประสิทธิผล บุคลากรในสถานศึกษาจึงมีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องในประเมินคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในตามหลักการบริหารเป็นกระบวนการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ หลักการและกระบวนการบริหารจึงเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบการประเมินผล และพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขงยุทธ แดงหอม (2546) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง พบว่า ขั้นตอนการประเมินผลอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

2.1 จากการวิจัย พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนในระดับที่เท่าเทียมกัน เนื่องจากครูส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่ที่นอกเหนือจากการสอน การทำงานจึงต้องมีการวางแผนและแบ่งภาระหน้าที่ในการทำงานที่เท่าเทียมกัน จึงทำให้ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกาศ ดุณานุต (2548) ได้ศึกษาการดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ไม่แตกต่างกัน

2.2 จากการวิจัย พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำแนกประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีการมอบหมายงานได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถหรือประสบการณ์ในการทำงานของแต่ละบุคคล ทำให้ครูทุกคนจึงมีส่วนร่วมในการช่วยคิด ช่วยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตามนิเทศการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานที่ออกมามีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เกิดความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ส่งผลให้ครูที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมาก จึงทำให้ครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 มีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ สายสุณีย์ ปุตุตินันท์ (2541, หน้า 40) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการทำงาน หมายถึง ความร่วมมือจากบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกัน ร่วมรับผิดชอบหรือเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรโดยรวม ร่วมวางแผน คิดแก้ไข ปฏิบัติ ติดตามผลและร่วมรักษามาตรฐานที่กลุ่มกำหนดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อองค์กร และเพื่อบรรลุ

เป้าหมายที่กำหนดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย กิจคาม (2548) การศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ พบว่ามีการปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้ครูได้รับการพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน/โครงการให้มีความเชี่ยวชาญ ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยเน้นให้ความสำคัญที่การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน และ ทุกฝ่ายได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ร่วมคิดร่วมปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน อย่างจริงจัง
3. ควรส่งเสริมให้ผู้บริหาร โรงเรียนเห็นความสำคัญในการกำกับติดตามประเมินผลงานและโครงการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทและคุณลักษณะของผู้บริหารที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
2. ควรมีการวิจัยเรื่องความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- จรีพร ฮามคำไฟ. (2542). การปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิพาดี เมฆสุวรรณ และคนอื่น ๆ . (2539). รายงานการวิจัยยุทธศาสตร์การปฏิรูประบบราชการ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญส่ง มณีนโธรมย์.(2550). แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนทองทิพย์วิทยา. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. ลำปาง: มหาวิทยาลัยลำปาง.
- ประกาศ ลุนาบุตร. (2548). การดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

พงษ์ศักดิ์ อันทรินทร์. (2546). การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร.
มหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.

_____. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

พวงรัตน์ เกษรแพทย์. (2543). การวางแผนกลยุทธ์สำหรับนักการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก.หน้า 6.

ขงยุทธ แสงหอม. (2546). สภาพและปัญหาการดำเนินการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

รัตนา กาญจนพันธ์ (2554) . การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสื่อดิจิทัล
จำกัด.

สมชาย กิจคาม. (2548). สภาพปัญหาการปฏิบัติตามกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสุราษฎร์ธานี.

สมบัติ เปี่ยมบริบูรณ์. (2536). สภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนบริหารโรงเรียน ใน
เครื่องมือลักษณะเซนต์คาเบียลแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สายสุนีย์ ปุตุตินันท์. (2541). ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในโครงการบริหาร
คุณภาพทั่วทั้งองค์กรของเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลทั่วไปของรัฐกรณีศึกษาโรงพยาบาล
สิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). ชุดอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา
ระดับสูง เล่ม 3 บริหารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: คัมปายอิมเมจ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ :
บริษัทพิมพ์ดี.